

Würst
Apollonius,

Eiiruse, Sidoni ja Antiohia kuningas.

Täielik jutustus Eduard von Hülowi
järel.

Tactus.

Trükitud raamatukaupleja Koor'i kuluga.
1891.

M. LEOKE
RAAMATUKAUPUST

Würst
Apollonius,

Tiiruse, Sidoni ja Antiokia kuningas.

Täielik jutustus Eduard von Bülowi
järel.



Tartus.

Trükitud raamatulauleja Koor'i kuluga.

1891.

Fr. R. Kreuzwaldi nim.
Eesti NSV Riiklik
Raamatukogu

E1 29533

8T(Sa)

ДОЗВОЛЕНО ЦЕНЗУРОЮ. — ДЕРЬТЪ, 12 АВГУСТА 1891 г.



Trükitud R. A. Hermann'i kirjadega Tartus.

Antiohia linnas elas ferd wanaste üks kuningas, keda ta tema nime järele Antiohus hiiüti. Temal oli üks wäga ilus tütar, kuna tema kuninglik emand aga juba ammugi surnud oli. Kui tütar juba täieealiseks oli saanud, siis ihaldasiwad teda paljugi kuninglikusid wüerstisid omale abikaasaks. Tema isa aga mõtles, ei tea kellele oma ilusat tütart anda, kuna ta selles mõttes ise oma enese tütart peaaegu hakkas armastama.

Selles mõttes andis ta üht kawalat mõistatust ülesse, et kes seda pidi üles saama, see pidi kinguga tütre omaks pruudiks ja edespidiüks abikaasaks saama, aga kui ta seda mõistatust mitte ei pidanud saama wälja welda, siis pidi tema pää timuka kirwe all langema.

Selle pääle tulivad paljugi kuningate poegi ja kuulsaid würstijid ilusat Antiokia küniga tütart kosima, ilma et nad sest hirmsast ähwardawast käsust oleksiwad hoolinud. Paljugi nende seast jaiwad jeda mõistatust ehk peaaegu juba ülessegi, aga igaford öeldi, et see õige ei ole, ning nad lõpetasiwad oma elu enda päädega, mida linna wärawa juurde ülesse folgutati teiste hirmutuseks, et keegi ei pidanud enam jeda katsetüüki ette wõtma.

Säherdust hirmust kurjust oli Antiohus juba mõnda aega täitnud, kui korraga üks wäga rikas ja kuulus würst Tiirujest, nimega Apollonius, mitme tuhande laewaga tema linna alla tuli, ja ennast küniga Antiohusjale tuwaks tegi, ning teatas, et ta tema tütart enesjle abikaasaks ihaldab.

Kuningas, kes teda oma tütre peigmeheks sugugi ei ihaldanud, küüsis aga ajawiiteks ja jutu lõpuks, et kudas ka tema kuninglikkude wanemate käsi käib? — Noormees aga wastas selle pääle kurwaks jaades: Minu isa ja ema on juba surnud ja nõndawiiü igawese rahupaika läinud, kuna mina oma isa riiki pärin, mille walitsetaks emandaks ma teie kuningliku kõrguse tütart omaaks abikaasaks palun.

Kui kuningas seda oli kuulnud, mida ta mitte kuulda ei ihaldanud, waatas ta kuulsa ja rikka üliwäga targa nooremehe pääle suurte silmade, ning pajatas siis järgmiselt: „Tunned sa, oh Tiiruse würst ja kuninglik noormees, mis tingimised selle juures on?“ Apollonius aga wastas julgelt: „Ma olen teie tingimisi kuulnud, ja nende tähendusi ka juba linna wärawa juures näinud, mis otsus neil on.“ Sääli oli kuninga meel tujane, ning ta ütles pahaselt: „Noh, kuulus ja auus noormees, et kuule siis minu mõistatust: „Ma elan waewast ja elatan ennast oma ema ihust, ma otsin oma isa, kes minu ema mees on, kuna ma teda mitte ei leia.“

Kuulus Tiiruse würst läks pääle selle oma korteri, ning hakkas sügawasti järele arwama, mis see mõistatus peaks tähendama, warsti aga läks ta jälle kuninga juurde, ning ütles: „Sa panid mulle, oh kuningas, küsimused ette, mida ma sulle pidin wastutama; ma olen selle mõistatuse saladust leidnud ning nõuan aga nüüd sinu lubamist ja sinu kalli tütre armastust.“ — Selle ütelse üle ehmatas kuningas hirmisasti, sest ta arwas, et selle läbi ta oma tütre kaotab. Ta ütles aga Apolloniussele: „Sa ei ole selle

mõistatuse saladust weel poolegi leidnud, ning selle pärast oleksid sa täiesti ära teeninud, et sa pääjao lihemaks saaksid, ma aga olen helde ja armuline, ning selle pärast annan ma sulle kolmkümmend päewa aega, et sa õiget wastust wõiksid leida. Kui sa selle aja sees õiget mõistatuse wastust oled leidnud, siis on minu tütar sinu pärast eluajaks; ei wõi sa aga mitte seda õiget wastust anda, siis tead sa muidugi, mis sinu oja on, nii kui teistel endistel kofijatel.“ —

Chmatanud noormees läks pääle selle koha oma laewa pääle, ning sõitis kogu oma saatekonna laewadega Tiiruse tagasi. Waewalt oli Apollonius ära läinud, kui juba kuningas Antiohus oma kojameistrit enese juurde kutsus ning sellele järgmiselt pajatas: „Salarius, minu ustaw sõber! ja tead, et Tiiruse kuninglik würst Apollonius minu mõistatuse saladust täiesti leidnud on; mine selle pärast laewa pääle ja katsju teda kawalusega kinni püüda, ja kui see mere pääl ei lähe, siis mine kuni Tiirusesse, ning katsju jäl mõnda tema waenlast üles nuuskida, kes teda kihwtiga ehk muud moodi wõiks surmata. Kui sa minu tahtmist ja soowi jõuad täielikult täita, siis ootab sind suur auu ning kuninglik palk.“

Talarius ruttas kähku kuninglikku käsku täide saama; kuna Apollonius selle wahel pääl aga juba oli koju jõudnud, kes kõik oma tarkuse raamatud ülesse otsis ja nendelt aru kätte püüdis saada, mis otsus sellel mõistatusel pidi olema. Kõik tarkuse raamatud ja isegi Kaldea ja Greeka tarkade õpetused ei seletanud muud, kui et kuningas oma enese iütart armastab. Selle pääle mõtles Apollonius: Sa oled oma mõistatust õigesti ülesse andnud, kuna seda ometegi keegi mõista ei taha, selle pärast waata enese ette, nii et sa selle läbi oma elu ei kaota.

Apollonius laskis omad laewad walmis seadida, millesse sajad tuhanded mõõdud wilja ning muud warandust elu ülespidamiseks kaasa saiwad wõetud, kuna ka rohkesti kulda ning kallid kiviisi ühes wõeti, hõbedast ei maksa rääkida. Apollonius läks pärast laewade korralseadmist oma kõige paremate ja truimate sõpradega laewade pääle, ning sõitsiwad, ennast Jumala saatuse alla andes, kõrge mere pääle.

Teisel päewal, pääle selle, kui Tiiruse alamad oma kallist wüürsti leidsiwad kadunud olema ja teda kaua asjata otsinud, siis ei olnud linna rah-

wal ei otša ega määra kurbtuse pärast, sest et nad Apolloniust nii wäga armastasiwad. Koik poed ja awalikud näitemängu kohad pandi kinni, kuna Jumala-kodades kalli walitseja eest palwet peeti. Selle pääle tuli ka Dalarius Tiiruse linna oma kurja nõuuga, et Apolloniust hukka saata, kus ta aga kuulis, et Apollonius juba säält oma laewadega ära oli sõitnud, siis läks ta oma kuninga juurde selle rõõmsa sõnumiga tagasi, et Apollonius on salaja ära põgenenud, kuna ta tema pää eest kuninga nimel wiiskümend talenti sellele lubas, kes teda elawalt Antiohuse kuninga kätte pidi tooma, ehk tema furnukeha.

Antiokia kuninglik kuulutus ei mõjunud mitte üksnes tema waenlaste, waid ka sõprade pääle, sest igauks soovis tähtsat rahajummat omale wõita, sest et raha maailma pääsiht ju ongi. Igal pool otsiti kuulsa kuningliku würsti Apolloniuse järele, kuskiltgi poolt aga ei saadud teada, kus ehk kuhu oli ta jäänud. Würst oli kadunud maailma merede põhja, ja sellega oli asi seletatud.

Kuninglik würst ja prints Apollonius oli aga see waheaeg õnnelikult Tarsusesse jõudnud,

kuna ta linna weerel käies üht linna elanikku, nimega Hellanikust trehwas, kes temale teretades ütles: „Ole terve tulemast, ja meie maa wahwa würst Apollonius!“ — Nii kui meie alamad inimesed, kui meie ka kõrkjad ega uhked ei ole, siis ei wõta meie ka mitte iga inimese terwised wastu, nii ka mitu suurtsugu inimesed. Selle pääle aga wastas wanakene nukralt: „Ära ole, oh kõrge würst ja kuningas Apollonius, selle pääle mitte nii wäga uhke, ehk ja küll kõrgeist würstlikust sugust oled!“ — Apollonius waatas wanakese pääle imetledes ja küsis, mikspärast ei tohi üks riigi würst siis mitte uhke ega suuremeeleline olla. Hellanikus aga wastas järgmiselt: „Kuningas Antiohus on sind wande ehk surmanuhtluse alla pannud, sest et sa seda nõudsid, mis juba isa omandus ja osa oli, ning ka seda, et sa oma sõprade ja rahaahnete hingepetjate kätte pidid langema, mina aga olen sinu sõber, oh kõrge würst, selle pärast andsin mina sulle ka seda nõuu.“ Wanakene läks selle pääle ruttu minema, kuna aga Apollonius teda tagasi kutsus, öeldes: „Oh armas nõuuandja, ma annan teile kahetordset seda wõrd, mida mu waenlased mu

eest pakkusiwad.“ Wanakene aga ei wõtnud midagi wastu, waid ütles aga, et see sõbralik teadaanne on, ja ei mitte rahalik teenistus.

Pääle selle nägi Apollonius, kes mere rannal edasi kõndis, ühte teist wanaldast meest, kelle nimi, nii kui meie juba eespool jutus kuuleme, Strangulio oli. Tema waade oli kurb ja meel hale; otsekohhe tuli ta Apolloniuse poole. Kui ta tema juurde oli jõudnud, teretas ta teda wiisakalt, kuna ta Stranguliole kurtis, miks pärast ta omalt maalt oli pidanud ära põgenema. Selle pääle wastas Strangulio: „Meie linna rahwas on juures näljahädas, ning ei wõi sind selle pärast mitte sedawiisi wastu wõtta, kui kohus on ühe kuninga wastu.“ — Selle pääle wastas Apollonius: „Noh, selle eest tänage Jumalat, kes mind siia linna saatis, sest et mul laewade pääl sajad tuhanded tündrid wilja on, millest ma teile sadatuhat mõõtu wilja annan, kui teie mind aga oma warju ja kaitsmise alla wõtate.“ — Waewalt oli Strangulio neid sõnu Apolloniuse juust kuulnud, kuna ta kohhe põlwili lastis, nende sõnadega: „Oh kõrge kuningas ja Tiiruse würst Apollonius, ole kiidetud ja tänatud igawesti! ja lubad meid näljasurmaft päästa,

selle eest ei luba meie sind mitte üksi warjata, waid ka oma elu ja waraga kaitsta, nii kaua kui meie soontes weel werd tufsub.“ Kui Apollonius pääle selle Tarsusesse oli jõudnud, astus ta turu pääl olewa kõnetooli pääle, ning kõneles järgmisel wiisil: „Mina Apollonius, Tiiruse kuningas, luban teid wiljaga aidata, kui teie mind aga tigeda ja õela Antiohuse kuninga wiha eest lubate kaitseada, kuna ma oma wilja sellesama hinna eest teile müün, millega ma seda odawail wiljarikkadel aastadel olen sisse ostnud.“

Selle üle oliwad kõik linna rahwas väga rõõmsad. Apollonius aga kinkis wilja eest saadud hinna waestele, mille mälestuseks linn uhke mälestusejamba Apolloniuse auuks laskis ülesse panna.

Mõne aja pärast wöttis Apollonius oma truu nõuandjat Stranguliot kuulda, et jäält ära minna, sest et Antiohus teda jäält wõiks koge- mata jala kawaluse läbi kätte saada. Linna rahwas saatsiwad teda suure auuga kuni sadamasse, kus ta oma laewade pääle läks ja rahwa rõõmuhüüde all mere pääle purjetas, mille tee- reis temal kolmel päewal väga õnnelik oli, sest

et pärituul neid kiiresti etteseatud sihi poole ajas. Korraga aga muutusiwad ilmad; tuul tõusis ja muutis ennast peagi kõige hirmsamaks tormiks. Päike läks pimedaks, kuna walgud ja müristamine õhku wärisema pani, nii et meri kui katel kees ja mühas; wihma sadas kui ämbriist, nii et laewamehed kui weest oliwad wälja kistud, ja neil hamba allgi enam kuiwa kohta ei olnud. Laewad saiwad tormi ja laenete mässawal möllul kui munakoored siia ja sinna wisatud, nii et laewameeste südamed wägise pidiwad araks minema. Korraga oli Apolloniuse laewa pääl hirmsat rafsumist kuulda, mille pääle laew rängasti wabises ja siis wajuma hakkas. Igaüks katsus aga, et ühe laua ehk laewa luugi kätte sai, millega end wee pääl hoida, kuna aga mässanad laened neid peagi oma wilu jängi matsiwad. Apollonius üksi aga sai laenetest Pentapolise mereranda wisatud. Ta wärises alasti olles mererannal ja waatas meeleäraheitwalt mässawa mere pääle, mis tema mehi ja warandust ära oli neelanud, kuna ta ahastawalt kurtis. Korraga näeb ta ühte noort kalameest halwade riietega oma poole tulewat, kellele ta kohe oma õnnetust kurtma hakkas, ja ka seda,

kes ta oli, kuna ta tema käest abi ja kaitsmist palus. Moore kalamehe jüda läks ärdaks seda kuuldes, ning kutsus teda enesega kaasa ja wiis oma wiletsasse urtsikusse, kus ta teda oma wiletsa ja waeße roaga söötis ja jootis, nii et Apollonius jälle jõudu ja rammu sai, sest et mässaw meri teda täiesti ära kurnanud oli, kuna kalamees teda oma wiletsate riidehilpudega oli katnud. Selle pääle ütles ta ojawõtlikult: „Mine linna, kus sa palju paremini wõid aidatud saada, sest et minu waeße jõud selleks nõder on; kui sa aga linnast misgi ojawõtmist enese wastu ei leia, siis tule minu wiletsasse urtsikusse tagasi, kus küll muud ei ole, kui aina puudust; siisgi on meil kahe jaoks nii palju toitu, et meie nälga ei saa kannatama, ja kahekesi wõime kalu püüdma käia. Kui sa aga misgi moodi jälle oma endise seisuse, auu ja rikkuse sisse peaksid saama, mis minu arwates just mitte wõimata ei näi olema, siis ära unusta ka mind waesekest mitte ära!“ Apollonius ütles: „Kui ma sind peaksin ära unustama, kui mu käsi kui ühel kuningal hästi käib, siis neelgu meri mind igawesti, ega andku laened mind enam omaßt rüüpest wälja, nii kui see seekord sündis, kus sa mind

mere kaldalt leidsid!" — Selle pääle läks Apollonius kalamehest kätte juhatatud teed linna värava poole, kuhu ta ka peagi jõudis. See linn oli mere kaldal, ja et väga palaw aastaaeg oli, sellepärast läksiwad sinna palju mere wette sup-
 lema. Apollonius kuulis jeda, ning kohe tärkas temale üks mõnus mõte. Ruttu wiskas ta omad mustad riided seljast ja hüppas merde, kus ta ennast puhtaks pesi ja siis wõraid läks aitama. Ta oli ka väga osaw selles ametis, nii et kõik endised pesijad kadedusega tema pääle waatasiwad. Pea öeldi ka, et selle maa kuningas ennast pidi pesema tulema, mis ka sündis. Apollonius lähenes ka kuningale ja kui see ilusat noortmeest silmitses, soowis ta kohe, et ta ka teda aitaks peseda. Apollonius pesi ja wõidis kuningat õliga nii osawasti, et ta täiesti rahulolemist ära teenis ja selle poolest suurt kiitust ja auu sai. Kuningas ütles, et ta weel ilmasgi nii hästi ei ole pestud saanud, kui seekord sellest noorest mehest. Selle järele, kui ta pestud ja ennast riidesse oli pannud, kus waheajal Apollonius säält ära oli läinud, saatis kuningas oma teenreid, et nad selle nooremehe järele pidiwad kuulama, kust ta on ja mis mees ta sündimise

poolest pidi olema? — Teenrid läksiwad Apolloniuse juurde, kui see juht oma musti kalamehelt saadud riideid selga pani, mille järele nad kuninga juurde tagasi läksiwad, öeldes: „See noormees on merehädaline!“ — Kuningas küsis selle pääle: „Kust ja seda tead?“ — Teener aga ütles: „Tema riided tunnistawad seda selgesti!“ — Selle pääle käskis kuningas teenreid, et nad uuesti tema juurde pidiwad minema ja teda oma juurde õhtujööma ajaks kutsuma. Apollonius täitis ka kuninga soowi ja läks õhtul kuninga juurde, kuna ta teenri läbi kuningale lastis teatada, et ta oma hõlwade ja mustade riietega kuninga juurde ei julge tulla. Kuningas käskis selle pääle teda uude ja puhtasse riidesse panna ning seadis teda siis oma juurde lauda. Ühked ja kallid road saiwad selle pääle lauale kantud, kuna Apollonius neisse sugugi ei puutunud, waid õhates kallite hõbe- ja kuldsete süögiriistade pääle waatas. Üks laual olijatest ütles seda tähele pannes kuningale: „Waata, kuidas see noormees neid kallid asju filmitses, nii et tal jõök ega jook sisse ei lähe; ma arwan et ta kuninga üle kade on, kellel säherdune juur õnn ja rikkus maa pääl osaks on antud.“ Ku-

ningas aga vastas: „Sa ei siid sellega, armas sõber, et sa teda arvad minu õnne üle kadeda olema; tema mõtleb minu arwates oma õnnetuse üle, mida ta kõik on pidanud mere hädas kannatama.“ Selle pääle pööris ta sõbraliku naeratamisega ennaft Apolloniuse poole ning ütles: „Maitse toitu, mida meie Jumala armust on antud ja looda üksnes Tema armu pääle!“

Selle pääle tuli kuningas tütar, kes ilus noor neiu oli, siisse ja suudles oma isat, kuna ta kõiki teisa lauawõdraid pää kummardamisega teretas. Apolloniust silmates, küsis ta isalt, kes see ilus wõdras noormees on ja miks ta uagu nii kurw on? — Selle pääle vastas kuningas: „See wõdras noormees on merehädas olnud ja on sellepärast wäga kurw, et ta kõik oma warandust on pidanud korruga kaotama. Kes tema on ja kust ta pärit, seda ei tea ma praegu isegi weel mitte; tahad sa aga seda selgesti teada, siis küsi tema oma käest.“ — Selle pääle lähenes häbelik neiu Apolloniuse lähedale, ning küsis: „Wõdras noormees, kui see teile mitte tuska ei tee, siis täitke minu palwet ning jutustage meile oma õnnetust, kust maalt teie olete ja mis teie nimi on?“ — Selle pääle vastas Apollonius:

„Oma nime olen ma mere pääle jätnud ja oma warandust, ja kes ma olin, seda jätsin ma Tiirusesse.“

Kuninglik neiu ütles seda kuuldes osawõtlikult: „Kõnele selgemalt, sest et meie sellest midagi aru ei wõi saada.“ — Selle pääle jutustas Apollonius neile kogu oma kurba sündmußt, mille pääle ta kui wäike laps nutma hakkas. — Seda nähes ütles kuningas: „Sa ei teinud mitte hästi, mu laps, et sa teda sundisid oma kurwa käekäiku ära jutustama, mis tema südamega haawu uuesti kui lahti kiskus. Et sa aga teda oled sundinud oma päälekäimisega rääkima, mis tema mitte kerge südamega ei teinud, siis on sinu kohus, mu kuninglik tütar, ka neid haawu jälle ära katsuda parandada.“ Kuninga tütar sai wäga rõõmsaks, neid oma kuningliku isa lahkeid sõnu kuuldes, selle pääle ütles ta Apolloniusele: „Pane oma leina kõrwale ja ole rõõmus meiega, sest tänasest päewast saadid peame meie sind oma sugulaseks ja sõbraks.“ — Apollonius tänas südamest noort kuninga tüdart, kuna kuningas tütrele ütles: „Too oma kannel ning mängi ja laula meile üks ilus tükk, nii et endine kurb meel lahkuks, ning kõik jälle rõõmsaks saaksiwad.“ Kuninglik neiu täitis ka

kohe oma kalli isa käsku, ning laulis ja mängis nii ilusasti ja armsasti, et kõik seda imekspannes kiitjivad. Säälmärkas kuningas, et Apollonius üksi wait jäi ning ühtegi kiituse sõna ei avaldanud; kuningas küsis temalt, et kas tema tütre mäng ja laul ei jõua teda rõõmustada? Apollonius vastas: „Et sa, oh kuningas, just seda minult küsid, siis pean ma sulle ka tõelikult vastama, et see mäng midagi ei ole, vaid alles kui ühe hakkajal õppijal. Kui sa mulle lubaksid, et ma kannelt teile võiksin mängida, siis sa alles saaksid kuulda, et mu ütlemine tõde on.“ — Kuningas ütles selle pääle: „Armas Apollonius, ma olen näinud ja saan aru, et sa iga ameti pääl mees oled, selle pärast, võta kannel ja näita meile oma osavust.“ Selle pääle hakkas Apollonius laulma ja mängima, mille juures kõik suud ja silmad pärani kuulama jäiwad. Säherdust mängu ei olnud nad eluilmas veel enne kuulnud.

Kuninga tütar hakkas seda kuuldes Apolloniust kõigest südamest palawasti armastama, mille pärast ta oma kuninglikult isalt luba palus, et ta seda Apolloniusele võiks ära tasuda. Kui ta selleks isalt luba oli saanud, siis laskis ta teenrid Apolloniusele nii palju kulda ja hõbedat

tuua, et katsummend meest seda waewalt suutsi-
wad ära kanda. Apollonius oli kõige selle eest
wäga tänulik ja tahtis juba ära hakata minema.
Kuninga tütar aga kartis, et temale armsaks
saanud noorele mehele mõui õnnetus wõiks juh-
tuda, ning ehk ta kudagi moodi teda pidi kao-
tama, selle pärast palus ta oma isat, et see
teda käseks enda juurde jääda, mida soowi
Apollonius ka hää meelega lubas täita.

Järgmisel ööl ei saanud kuningas tütar mitte
filmagi kinni. Tema mõtles aina ilusa noore
mehe pääle, kes temale nii üliwäga armsaks
oli saanud. Juba teise päewa wara hommikul läks
ta oma isa magamise-kambri, nii et see üsna
imeks pani, et tütar juba nii wara tema juurde
oli tulnud, mis enne ialgi ei olnud ette tulnud.
Ta palus isa käest luba, et Apollonius teda
wõiks õpetada kandle mängimises, mille wastu
isa ka sugugi ei olnud.

Warsti laskis kuningas Apolloniust oma
juurde kutsuda, kus ta temale oma tütre soowi
awaldas, mille wastu Apolloniusel midagi rääki-
mist ei olnud. Päälegi lubas kuningas selle

eest Apolloniusele kõik ära tasuda, mida ta merehädas oli kahju saanud.

Pea aga hakkas ilus kuninga tütar Apolloniust nii palavasti armastama, et ta haigeks jäi ja woodissee pidi heitma. Kuningas ehmatas selle üle kangesti, kuna ta kõige kuulsamad tohtrid lastis kutsuda, kes tema tüdart pidivad terveks tegema. Tohtrid leidsivad tütre küll raske haige olevat, aga haiguse pääpõhjusest ei saanud ükski aru.

Selle waheajal, kui kuninga tütar haige oli ning kuningas ühel päeval Apolloniusega kõneles, astusivad kolm auusat noort meest kuninga ette, kes juba ammugi üks teise võidu kuninga tüdart omale ihaldasivad. Pääle teretamist avaldasivad nad alandlikult oma soov, veldes: „Sa tead, oh kuningas, mikspärast meie täna sinu juurde oleme tulnud, ning palume selle pärast, et ja ometi kord meile oma kuninglikku otsust annad, siis teame meie, kes meie kolme hulgast selle suure õnne osaline on? Sa oled meid sellega, oh auus kuningas, alati trööstinud, et meie kolme ulhgast üks selle suure auu osaline saab olema, kes sind, oh kuningas, omaks äia-papaks tohib

nimetada. Selleks otstarbeks tulime meie täna wiimast korda sinu pale ette ning palume sind, et sa meie soowi täidaksid. Meie oleme ka kõige kuulsamad ja auusamad mehed sinu kuningriigist, kellel rikkusest ega mingist muust puudus ei ole, mis mitte ühe kuninga tütre wääriline ei oleks.“ — Selle pääle ütles kuningas: „Teie olete, kallid noored mehed, väga kirjul ajal tulnud, kus ma teie soowi waewalt täita wõin, sest et mu armas ja kallis tütar tõbe-woodis on ja ma tema rahu, mida ta nii väga tarwitab, rikkuda ei taha, selle pärast peab see asi küll teieks korrats jääma. Dmetigi wõite oma nimed, seisuse, kui ka rikkuse aru siia tahwli pääle kirjutada, mida ma siis oma tütrele näha saadan; keda ta siis teie hulgast omale tulewaseks abikaasaks walib, see olgu jeda siis ka minugi poolt.“ Kui kõik kolm kofilast oma nimed tahwli pääle oliwad tähendanud, siis käskis kuningas Apolloniust jeda tahwlit oma tütrele järele waatamiseks wiia, keda ta nende hulgast omale tulewaseks abikaasaks walib. Põksuwa jüdamega jäiwad noored mehed ilusa kuninga tütre wastust ootama, kuna Apollonius haige kuninga tütre kambriisse astus. Smehtledes waatas armastaja kuninga

tütar Apolloniuse pääle ja küüsis nudishimukalt, mis iseäralik asi teda kuningaga tütre juurde saada? Apollonius vastas: „Teie kuninglik isa saatis selle tahvli nende nimedega teile järele vaatamiseks, ning et teie siis siia juurde kirjutasite, keda teie omaks tulewajeks abikaasaks wälja walinud.“ Kuninglik neiu luges ja mõtles. Matuse aja pärast waatas ta naeratades Apolloniuse otsa ja ütles: „Koh Apollonius, kas see sulle mitte sugugi tusk ei tee, kui ma ühele nendest kolmest mehele lähen?“ — Selle pääle kirjutas ta mahedasti naeratades, ilma et Apolloniuse wastust ära oleks oodanudgi, järgmised sõnad tahwli pääle: „Oh minu armas kuninglik isa! et sa minu tulewase abikaasa walimise minu hooleks oled jätnud, siis tea, et ma kedagi muud enesele abikaasaks ei soowi, kui seda, kes merehäädas on olnud.“ — Kui kuningas neid sõnu oli lugenud, ei saanud ta esiti sest sugugi aru, inng küüsis nendelt, kes siis nende seast on merehäädas olnud? — Üks ütles ka kohe: „Mina.“ Teine oga ütles selle wastu: „Ole wait ja ära waleta ilma asjata, et ilust neidu omale saada; ma olen sinu kasu- ja kooli-wend ning tean selle pärast wäga selgesti, et sa korda jõkkegi 'pole

kuffunud, millal pidid sa siis weel mere-hädas olema?" — Kui kuningas nende kõnedest oli märganud, et üksigi nendest kolmest mere-hädas 'pole olnud, siis waatas ta Apolloniuse pääle ja ulatas tahwli selle kätte öeldes: „Wõta sina ja loe, ehk saad sa sellest paremini aru, kui meie, sest et sa minu tütre juures olid, kui ta seda kirjutas.“ — Apollonius wõttis tahwli ja luges ruttu ülemal tähendatud sõnu, mille juures ta paled punaseks läksiwad. Kuningas küsis: „Oled sa merehädalist jälle leidnud?“ — Apollonius wastas alandlikult: „Jah, kuninglik kõrgus,“ kuna ta näost weel enam punaseks läks. Kuningas sai sellest ka kole aru, kuna ta rahul olemise märgiks pääd nikutades ütles: „Minu armsa ja kallid tütre tahtmine on ka minu tahtmine.“

Selle pääle jättis ta noorte meestega jumalaga, kuna ta neile ka oma tütre pulma-päewa lubas teada anda, kuna ta siis ise aga oma tütre kambrisse läks ja tütre käest küsis, keda ta siis dieiti omaks abitaasaks oli wälja walinud? — Tütar langes isa rinna najale ning ütles luskudes: „Minu armas ja kallid isa! sa tahad minu soovid kuulda, et kuule siis: ma armastan Apolloniust ja ei kedagi muud; kui sa seda ei luba,

siis tea, et ma selle kurvastuse kätte suren.“ —
 Kuningas ei lausunud esiteks selle pääle sõnagi,
 waid mõtles tüki aega, enne kui kõneleda sai.
 Siis ütles ta: „Armas tütar! mina täidan sinu
 soowi ning lasen ka pea pulmade wastu walmis-
 tada.“ — Teisel päewal lastis ta kõige suuremad
 riigiülemad oma ette kutsuda ja andis neile
 teada, et ta Tiiruse würsti Apolloniuse omaks
 wäimeheks wõtab, millega ka kõik rahul oliwad,
 mis pääle ka pulmad warsti suure toredusega
 saiwad ära peetud.

Selle wahel ajal läksiwad päewad ja kuud
 mööda, kuna kuninga tütar juba kuuet kuud kaima
 pääl oli. Ühel päewal jalutas Apollonius aja-
 wiiteks mere kaldal, kus ta üht ilust laewa sil-
 mas, mis ankrus seisis. Esimesel filmapilgul
 tundis ta teraw film, et see üks Tiiruse laew oli.
 Ta läks selle pääle kapteni juurde ja hakkas te-
 maga kõnelema, kus juures kapten ütles, et ta
 Tiirusest on, mida Apollonius ka oma isamaa
 ütles olema. Selle pääle küsis kapten, kas ta
 mitte ühte würsti, nimega Apollonius ei tund-

wat? Apollonius ütles, et ta teda just kui isennast tundwat. — Selle pääle ütles kapten: „Siis mine ja üttele temale, et ta ennast rõõmutab ja kohe omale maale tagasi tuleb, sest et tige Antiohus oma tütreaga on walgust maha löödud, kuna tema nüüd ta riigi ja wara pärija on.“ Kui Apollonius seda rõõmust sõnumit oli kuulnud, ruttas ta kähku koju ning jutustas seda rõõmuga oma kallile prouale. „Ometigi on nüüd see aeg kätte jõudnud, kus ma ka teile seda wõin tõega näidata, et see kõik tõsi on, mis olen rääkinud; ma palun sinu käest nüüd luba, et sa mind laheksid Antiohiasse minna!“

Kuninga tütar sai seda kuuldes ütlemata kurwaks ning hakkas kibedasti nutma ja walas walusaid pisaraid, kuna ta ahastawa häälega ütles: „Armas Apollonius! kui see kudagi moodi teifiti ei wõi olla, nii et sa just nüüd sinna pead minema, siis pead sa jeks ajaks ometigi koju ruttama, kus meil poeg ehk tütar saab sündima. Ma arwan aga, et sa ilmasgi jeks ajaks enam tagasi ei jõua, sest et sinu isamaa siit wäga kauge on; kui sa aga siisgi, armas mees, selle mõtte pääle kindlaks jääd, siis tulen mina sinuga ühes, sest et ma sinust ei raatfi lahkuda.“ — Selle

pääle ruttas ta oma kuningliku isa juurde ja jutustas kõik ära, mis sugune õnn Apolloniust isamaal ootab ja palus oma isalt luba, et ta Apolloniusega võiks kaasa minna. Isa oli ütlemata rõõmus oma kuningliku väimehe suure õnne üle ning andis kohe käsku, et üks ilus ja tore laev pidi pikema teekonna pääle valmis seatud saama. Ta lastis kõik väga uhkesti ja toredasti valmis seada, nii et reisijatel ühestgi asjast ei pidanud puudust tulema. Kui äraminemise päev kätte oli jõudnud, siis saatis ta neid ise laewa pääle, mis pääle ta neile hääd õnne soovis ja siis südamelikult jumalaga jättis. Pääle laewameeste ja hulga teenrite seas oli ka üks amm ja ämma-moor ühes. Hää tuulega sõitsivad nad merele ja ei läinud palju aega mööda, siis kadus maa hoopis nende silmade eest. Mõne aja pärast jäi kuninga tütar haigeks, kus tal ilus tütar sündis, kus juures kuninglik ema aga oma elu pidi kaotama, sest et ta palju werejooksmisest nõrgaks jäi. Selle juures hakkasivad kõik teenrid walju häälega nutma ja karjuma, sest et nad oma kuninga tüdart üliwäga armastasivad. Apollonius aga kiskus oma riided lõhki ja rebis juukseid pääst, ning oli kui pääst nõder, nii et üksigi teda trööstida ei jõud-

nud, kuna ta ahastawa häälega kışendas: „Oh kallis naene! mikspärast pidid sa minuſt nii wara lahkuma, nüüd, kus ma oma maapäälīſt õnne juſt lootſin kätte ſaada; oh miſ pean ma ſinu iſale waſtama, kui ta küſib, kus on minu armas tütar?“ — Kuna ta ſäherduſel wiīſil nutteſ kaebas, ning ennast mingil wiīſil trööſtida ei laſknud — ſääl aſtuſ kapten tema juurde ning ütles alandliku kummardamiſega: „Kõrge kuninglik herra ja würſt, ſee ſaab teile küll ſuurt ſüdamewalu ſünnitama, et teie oma armſa abikaaſa ſurnu-keha merde peate heitma, teiſt nõuu aga ſelleks ei ole, ſeſt et meri ſurnuid laewa pääl ei ſalli, ja ſiis ſaame meie kõik hukka. Käkſige ſelle päraſt laewa puuſeppaſid, et nad ruttu teie ſurnud abikaaſale puuſärgi walmiſtawad, nii et meie pea teda wõime meresſe heita.“ — Apolloniuſ katſuſ küll igat moodi ſelle käſu ja ſeaduſele waſtu panna, miſ aga ometegi midagi ei aidanud; wiimaks andiſ ta ka järele ja kutsuſ laewa puuſepad ja ſepad eneſe juurde, keda ta puuſärki käkſiſ walmiſtada, miſ ta häſti uhkeſti laſkiſ wälja ehtida. Kui puuſärg walmiſ ſaanud, ſiis pandi kuniſa tütar kuninglikkude riiete ja ehetega ſinna ſiſſe, kuna ühe hõbedaſe tahwli pääle tema nimi ja ſeiſuſ oli

kirjutatud. Wiimast korda suudles Apollonius oma surnud abikaasat ning siis pandi kaas pääle ja lasti pikkamisi meresse. Apollonius waatas märjade filmadega weel kaua aega sinna poole, kuhu tuul ja laened tema armsa abikaasa oliwad ajanud, ehk see juba ammugi enam talle filma ei paistnud. Hiljuti sündinud lapsukesel eest käskis ta aga ammel kõige suuremat hoolt kanda. Laps üksi aga nähti Apolloniusele weel pisutgi kergitust tooma tema suures kurbuses. Selle waheajal ajasiwad laened kuninga tütre puusärgi Gwesuse randa ning just ühe arsti, nimega Tseremon, elukoha lähedale. Kuulus ja tark arst juhtus see kord just mere ääres oma õpilastega jalutama, kui tuul puusärgi kaldale ajas. Arst käskis puusärgi ettewaatlikult oma majasse kanda, mis ta hoolikal wiisil toimetatud sai. Kui puusärgi kaan päält ära kangutati, siis nägi arst oma suureks imestuseks, et sääl sees üks väga ilus noor naesterahwas kuninglikus ehtes oli ja nagu magama näis. Imestades ütles arst: „Oh kui palju libedaid filmapiisaraid on pidanud sinu omaksed sinu pärast walama, enne kui nad sind laenete hooleks andsiwad!“ Kui ta suurema hoolega puusärgi seeft poolt läbi oli otsinud, leidis ta

furnu pää alt suure hulga kulda ja tahvli, mille pääl järgmised sõnad seisivad: „Oh wõõras, kes ehk mis inimeue ehk mis rahwa soost ja iganes oled ja seda puusärki leiad, wõta pool osa sest kullast omale waewapalgaks, kuna ja selle teise osa rahaga selle naesterahwa wõtad waewaks maha matta, sest et see armas furnu palju silmawett tema omafjetele on maksnud! Teed sa, oh leidja, aga teifiti, siis ärgu ka sinu teha pääle maa-
mulda jaagu, ega ka seda olgu, kes sind maha matab.“

Kui arst neid sõnu oli lugenud, ütles ta juures olejatele: „Teeme nii, kuida siin öeldud ja weel enamgi.“ — Ta käskis selle pääle tule-
riita üles teha ja kuna selle kallal ametis oldi, tuli korraga üks õpilastest juurde, kes küll weel alles nooruke, aga tarkuse ja teaduse poolest juba wana mehe kingades käis. Selle wastu ütles arst, kui furnukeha juba tuleriida otsa oli wiidud: „Sa tuled õigel tunnil, sest et ma sind ootasingi. Wõta palsami kruus ja wala sellest furnukeha pääle, nii et see weel temale auuks on.“ — Noormees astus ülesse, tegi furnu rin-
nad paljaks ning wõidis lehkawa õliga. Kui ta käega tema teha wõidis, siis märkas ta korraga,

et furnuks arwatud ilusa naesterahwa kehas weel eluwaim immitses. Selle pääle katsus ta käe-
sooni ja südame kohta ning leidis tõega, et surm
ja elu weel praegu alles wõitlesewad. Selle pä-
rast ütles ta teistele: „Süütage neli tõrwalonti
põlema, ning tulge siis pikkamisi tema lähedale.“

Kui see sündinud, siis hakkas ka noore naes-
terahwa weri soontes jälle liikuma. Noormees
nägi seda, kuna ta oma meistrile ütles: „See
noor suurtsugu naesterahwas, keda teie furnuks
arwate, elab, mida ma teile ka kohe tahan üles-
näidata, kui teie seda ei peaks tahta uskuda.“
Selle pääle lastis ta kuninga tütre ühte woodisse
panna, kuna ta pälawa oli sisse kastetud willasid
furnu rinna pääle pani, mis juures seisma jää-
nud werejooks ikka korralikumaks läks, kuna ka
eluwaim pikkamisi jälle tagasi tuli, mis pääle ta
filmad lahti lõi ja warsti ka juba tasakesti rää-
kida wõis. Tema esimesed sõnad oliwad: „Kes
ja, oh wõõras, ka iganes oled, seda ei tohi ja
aga mitte unustada, et ja ühe kuninga tütre
juures oled, kellega ja nii pead ümber käima,
nagu see kohalik on.“ — Kui õpilane näinud, et
tema meister ennast ometi see kord oli petnud ja
seda ilust naesterahwast furnuks pidanud, siis röö-

muistas ta ennaft niid jelle üle otsata, mis pääle ta wõidurõõmus kuulsa arsti haige tuppä wiis. Tema oli sellega palju wõitnud, sest et temal jelle eest suur auu ja palk oodata oli. Arst laskis haigele pisut toitu ja joodawat wiina anda, mis järele see pikkamisi kosuma hakkas. Kui arst oma kõrge haige seisust teada oli saanud, siis wõttis ta teda omale tütre asemele ning andis nõuu, täitsa tema juurde elama jääda. Kui kuninga tütar terweks oli saanud, siis palus ta filmaweega, et arst teda laseks Diana templi preestrinnaks saada, mis ka sündis ja kus ta rahulist warjupaika leidis.

Selle wahel pääl purjetas surmani kurb Apollonius Tarjuse poole ja kui sinna oli jõudnud, ruttas ta kohe kõige esiti Strangulio ja Dionisia juurde, kellele ta oma suurt südame kurbtust awaldas. Ta awaldas neile ka oma wiimast tahtmist ja järgmist soowi: Ta ei tahtnud enam kuningaks saada, waid lubas aga merel laewaga kaupä wedama hakata, kuna ta oma tütart nende kätte palus kaswatada wõtta, kellele ta Tarjia nimeks oli pannud; ka amm pidi nende juurde jääma. Ta andis lapse kaswatamiseks ja amme ülespidamiseks hulga kulda ja hõbedat, kuna ta

kindla wandega töotas, et ta enne oma habet ei aja ega juukseid ei lõika, kuni ta tütre on saanud mehele panna. Strangulio lubas oma naisega juure hoolega väikse Tarsia eest hoolt kanda, mis pääle Apollonius jälle ära purjetas kauge wõõra maa meredesse.

Wäikse Tarsia eest aga sai kõige suuremat hoolt ja muret kantud ja kui ta juba wiie aastaseks oli saanud, pandi teda kooli ning õpetati kõigesuguses tarkuses. Kui ta neljateistkümnne aastaseks oli saanud, jäi häkitselt tema amm rängasti haigeks. Kui ta ühel päewal jälle väga juures walus oli, kuna Tarsia ärda meelega tema woodi ees istus, hakkas ta kõnelema: „Minu armas ja kallis Tarsia! Kuule ja pane hästi hoolega minu wiimseid sõnu tähele ning pea neid meeles kui ma surnud olen, sest et ma selgesti tunnen, et minu wiimne tund pea ilmub. Ma küsin sind, et keda arwad sa oma isa ja ema olewat ning kuida nimetaksid sa oma isamaad?“

— Tarsia wastas: „Eks ma ela ju oma isa ja ema juures ning eks ole Tarsus minu isamaa.“

— Selle pääle õhtas wanakene, kuna ta Tarsiale ära seletas, kes tema wanemad ja kuida ta sündimisega lugu oli olnud. Pääle selle andis

amm Tarfiale veel mõndagi õpetust öeldes: „Kui see peaks sündima, et sinu wanemateks arvatud kasu-wanemad sinu wastu ülekohut saaksiwad tegema, siis mine kähku turu pääle suure mälestuse-samba juurde, mis rahwas sinu isale mälestuseks laskis üles panna, ning kurda jäl walju häälega oma häda, siis leiad sa linna rahwa poolest abi ja kaitsmist, kui kuulewad, kelle tütar sa oled, sest et sinu isa häätegu neil veel alles selgesti meeles on.“ Kui amm neid sõnu oli lõpetanud rääkimast, siis waatas ta veel kord haleda meelega Tarfia pääle ning heitis siis waiksesti hinge. Tarfia kurbtus oli ütlemata suur; tema meelest oli, nagu oleks ta oma ema kaotanud. Mõne päewa pärast sai amm maha maetud, kuna Tarfia aina nuttis.

Ühel päewal läks Dionisias oma tütre ja Tarfiaga linna jalutama; sest ka Dionisial oli Tarfia wanulbane tütar. Sääal pidi ta omaks meelepahaks rahwa juttu kuulma, kuda need Tarfia uhkeid riideid, ehteid ja ilu kiitsiwad, kuna nad Dionisia tütre kohta ütlesiwad, et see üsna häbi asi on, et üks nii inetu tüdruk nii wäga ilusa neiu kõrwal tohib kõndida. Dionisias sai

seda kuuldes hirmus vihaseks. Ta hakkas mõtlema, kuida ta Tarfiast kõige hõlpsamini võiks lahti saada ning selle ehte-asju ja warandust oma tütre ehtimiseks tarwitada. Ta arwas, ega Apollonius ometigi enam elus ei ole, sest muidu oleks ta meile ehk wahest kirjutanudgi ja et amm ka juba ära surnud on, siis peame katsuma Tarfiat kord wale saada. Kui ta selle üle weel hästi järele arwas, et kuida seda kõige hõlpsamini korda saada, tuli tema pärisori maalt linna, keda ta kohe oma juurde kutsus ja siis ütles: „Tahad sa Tarfiat ära tappa, siis kingin ma sulle täie priiuse ja annan raha weel päälegi?“ — Pärisori aga küsis kohtudes põhjuse järele, miks pärast ta ilma süüta neiut surmama pidi? — Selle pääle wastas naene, et see mitte tema asi teada ei ole, waid see on aga tõsi, et ta surma on teeninud, ning kui ta seda ei täida, siis jääb ta tema wiha alla. Selle pääle päris pärisori, et kuida ja mis moodi ta seda toimetama pidi. Kuri naene wastas: „Tal on see mood, et kui ta koolist tuleb, siis lähed ta iga kord oma surnud amme haua pääle palwetama. Sa võta teraw põue-oda ning mine ja peida ennast sinna lähedale ära. Kui Tarfia sinna tuleb, siis torma ta kallale ning löö oda rindu;

tema surmikeha aga wiska merde. Nii pea kui ja minu õpetust mööda kõik kurwa päält ära oled täitnud, siis saad ja igawese priiuse ja muud palka weel päälegi.“ Pärisori muretses omale ühe põue-oda, ning läks siis kurwa meelega ja nuttes amme hana poole. Ta teadis, et ta ilma süüta werd pidi walama, et sellega omale priiust osta. Sinna jõudes peitis ta ennast hoolega ära ning ootas siis raske südamega neitsikese tulemist, kes ka pea sinna tuli. Kui ta parajasti palwetas, kargas ori põõsast wälja Tarsia kallale ja rebis ta pikkali.

Tarsia hakkas pärisorja paluma, kui see just temale südamesse tahtis torgata: „Oh Teowiilus! mis olen ma sulle kurja teinud, et sa mind tahad ära tappa?“ — Ori wastas: „Mitte sina ei ole selleks süüdlane, waid sinu isa raha, mida Dionisias omale ihaldab.“ — Selle pääle ütles Tarsia õhates ja märjade filmadega taewa poole waadates: „Kui ma just tõega pean surema, siis tee mulle ometi weel sedagi hääd, ja anna mulle weel niigi palju aega, et ma Jumalat wõin paluda!“ — Pärisori ütles: „Palu Tarsia! Jumal teab, et ma selle juures ilmasüüta olen ja

sedä aga funduse waral pean täitma!" — Kuna Tarsia palus, tuliwad mererööwliid ja hakkasiwad waljusti kiskendama, kui nägiwad, et üks mees palja odaga noort naesterahwast ähwardas ära tappa. Teowiilus pani hirmuga jooksu, kuna mererööwliid Tarsia enestele kaasa laewa pääle wedasiwad.

Bärisari ago ruttas linno tagasi ning jutustas oma õelale perenaesele, et ta Tarsia ära tapnud ja ta surmukeha siis merde wisanud, kuna ta siis weel perenaesele nõuu andis, et ta leinariided selga paneks Tarsia leinamiseks; ta käskis ta juttu wälja teha, et Tarsia maal ära oli surnud, kuhu ta wöörjale oli läinud. Kui Strangulio sellest kuulda oli saanud, ehmatas ta rängasti, ta tuli suur hirm ja kartus tema pääle, kuna ta meelt ära heites käsa ringutades hüüdis: „Sumal on minu tunnismees, et ma ilma süüta olen sestsinatsest were-tööst!" — Dionias aga tegi oma orja nõuu järele, ning pani enesele ja oma tütrele leinariided selga, ning kurtis nutuse häälega, et tal wäga suur kahju oma kasu-tütre surmast on.

Mereröowlid, kes Tarsia ära oliwad waras-
tanud, wiisivad teda Mitilene, kus nad teda kui
awaliku kaupa müüa pakkusiwad. Üks rikas ini-
mešte-kaupleja juhtus Tarsiat filmama, ja kohe
hakkas ta teda omale kauplema; ka selle maa ku-
ningas trehwas sinna tulema, ning ta himu ha-
kas kohe ilust Tarsiat nähes põlema, nii et ta
teda omale ihaldas ja Tarsia üle wõidu kauplema
hakkas. Mõlemad ostjad pakkusiwad ühe teise wõidu
Tarsia eest juuri summasid mereröowlitele; kui
aga kuningas Atenagoras nägi, et häbemata kaup-
leja temale sugugi järele ei andnud, siis jättis
ta oma ülepakumist järele ning mõtles, mis
ma sest õieti jaan, kui ma tema eest säherdust
üli kõrget hinda maksan; ma katsun parem see
kõige esimene olla, kes tema juurde läheb, kui
ta alatusse patumajasse saab wiidud.

Inimese-kaupleja ostis pääle selle Tarsia ära
ja wiis oma majasse, kuna ta teda juba kolman-
damal päewal uhkes riides ja wile-pillide män-
guga ropusse patumajasse wiis, ilma et ta Tarsia
palwetest oleks hoolinud, kes teda põlwili maas
oli palunud, et ta tema pääle wõtaks halastada,
kus ta siis teada andis, et see, kes kõige esiteks
tema juurde läheb, pool naela puhast kulda peab

maksma; pärast seda aga pidi tema juurde minemine just niisamugi palju maksma, kui kõigi teistegi ropu elu elajatel tüdrukutel.

Kõige esimene sissimineja oli kuningas Utenagoras, kes ennast waleriidesse oli pannud, et teda ei võiks ära tunda. Ta läks Tarsia jaoks antud kambriisse ja istus tooli peäle; Tarsia aga langes tema ette põlwili ja ütles haleda häälega paludes: „Halasta minu wiletja peäle, oh noormees, ja mõtle minu ja Jumala armu ja halastuse peäle, ning ära tee minuga mitte wägivalda tööd. Talitse oma kurjuse hinusiid ning kuule minu wiletjat käekäiku, mis ühe wüürsttüttele juba tema sündimisest saadik on pidanud kannatada olema.“ Selle peäle jutustas Tarsia kuningale kogu oma kurwa käekäigu, mida see põnewalt peält kuulas ja lõpul sõbralikult Tarsiale ütles: „Tõuse üles neitsike ja ära karda minu ees midagi. Meie oleme kõik patused ja surelikud inimesed, mis täna sulle, võib homme ka mulle juhtuda, sest et meie saatus Jumala käes on!“ — Selle peäle andis ta temale palju rohkem kulda, kui ahne ja häbemata kaupleja oli nõudnudgi, ta kinnitas ka neitsikesele tema palwe peäle, et ta sellest ühelegi ei pidanud rääkima,

kuna ta kurwalt wälja läks, et ühele uue juurde tulijale noorele mehele maad anda. Aga ka sedagi ja teisa järele tulewaid noori mehi oskas Tarsia oma ärdade palwete ja filmawee pifaratega nii kaugese meelitada, et nad mingitgi wägiwalda ei pruukinud, waid kurwa meelega tema juurest wälja läksiwad, kuna nad teda rikkalikkude kingitustega auustasiwad. Tarsia andis kogu seda raha pärast kauplejale ära, kes teda maanitses, et ta iga päew nii palju raha pidi sisse wõtma. Teisel päewal wiis ta jälle suure hulga raha patu-teenri kätte, öeldes: „See on see raha, mida ma oma ärdade palwetega olen teeninud ja mis mulle halastajad inimesed andsiwad, et ma oma auu ei pidanud kaotama!“ — Kui hõel patutöö so-
bitaja seda kuulis, siis sai ta hirmus wihaseks ja kutsus oma patumaja ülewaatajat, kellel ta Tarsiat waljusti karistada käskis; aga ka sedagi toorest patumaja pärisorja jõudis Tarsia oma kurwa eluloo ja palwetega nii kaugese liigutada, et ta temale midagi häda ei teinud. Päälegi seletas weel patumaja ülewaataja Tarsiale, et selle wastupanemine ometigi mitte nii õnnelikult edaji ei saa kestma, kuida see seni ajani oli tuu-
rinud, sest et häbemata ja ahne kaupleja alati

tema käest sõherdusi juuri summasid saab nõudma, nii kaua kui ta teab, et tema auu weel alles on. Tarsia aga ütles, et tal palju tarkust on ja ka väga ilusasti kannelt mängida mõistab, selle pärast palus ta häbimaja ülewaatajat temale üht hääd kannelt muretšeda ja teda siis turu pääle wiia, kus ta oma mängufunsti näidata wõiks, mille eest ta weel rohkemgi raha lootis teenida. Ülewaataja tegi ka Tarsia nõuu järele ning muretšes temale kandli ja wiis teda siis turu pääle, kus rahwast kõige rohkem koos käis. Tarsia laulis ja mängis ka tõesti nii ime ilusasti ja kenasti, et kõik inimesed tema laulu ja mängu kui nõiduse wäel kuulasiwad. See hääl ja mäng oli nii kurblik hale ja südamesse tungiw, nii et isegi kõige kõwemad südamed sest liigutatud saiwad.

Selsamal ajal kui see kurb ja hale lugu Tarsiaga jõndis, tuli Apollonius oma laewaga täie neljateistkümnne aasta järele jälle Tarsuse linna alla ning ruttas mäele saades kohe Strangulio ja Dionisia juurde. Strangulio nägi teda kõige esiti suurte sammudega oma maja poole tulewat ning ütles ehmatades oma naesele: „Sa arwasid ja kinnitasid ka mulle alati, et Apollo-

nius enam ialgi ei saa tagasi tulema, kuna ta nüüd siin on ja meie käest oma tüdart tagasi nõudma saab; mis peame temale nüüd vastama?!"

— Kuri ja hõel naene aga vastas hirwitades: „Ole aga julge! meie teeme ennaft wäga kurwa-näoliseks ning jutustame tema tütre surma nutu-je hääle ja filmawee pisaratega, küll ta siis usub!" — Selle wahe ajal jõudis Apollonius juba sinna ja astus uksest sisse, kus juures Stran-gulio ja Dionisia nutuste nägudega tema pääle waatasiwad ja kurwa häälega tema terwist wastu-wõtšiwad.

Apolloniuse hingest käis raske aimamine läbi. Ta sai aru, et see kurblik toon mitte nende endi, waid tema kohta pidi käima. Ta küüis hingetu-malt: „Armsjad inimesed! mis see suur mure, kurbtus ja õhkamine kõik peab tähendama? Kas ei tähenda need leinariided ja teie kurwad näod ja punaseks nutetud filmad minu kohta mitte paha." — Hõel ja kuri naene aga vastas pea-aegu nutust lämmastatud häälega, mis seda juu-remat südamewalu awaldas: „Oh, et mitte mina see õnnetu inimene ei oleks, kes teile, oh kuning-lik würst, seda kurwa, ahastawat ja südant lõ-hestawat sõnumit peab kuulutama! Oh Sumal

miks peame just meie seda teile kuulutama, et teie kallid ja armas tütar Darsia surnud on!”

Selle sõnumi üle kohtus Apollonius nii ära, et ta kogu keha värises ja tükil ajal sõna suust ega liiget liigutada ei saanud. Ta nägu oli walge kui sein. Kui ta jälle oma meelemõistusele tagasi tuli, siis küsis ta: „Kui mu kallid tütar küll surnud on, kus on siis amm ja Darsia järele jäänud kuninglik warandus?“ — Selle pääle jutustasiwad Strangulio ja Dionisia nutuste häältega, et ka amm juba enne Darsiat oli ära surnud, kuna see warandus tükati ära pruugitud ning muißt wargatest saanud ära rööwitud; üks osa olla aga weel alles, mida nad kohe lubasiwad kätte anda.

Apollonius jäi nende kawalasti wälja arwatud walet uskuma ning läks ka maale oma tütre hauda waatama, mille kaunistuseks nad ilusa marmori-samba oliwad lastnud üles panna.

Selle pääle läks Apollonius, kui oma tütre walehana päält tagasi oli tulnud, kus ta kaua aega kui wäeti laps oli nuutsunud, oma laewa

pääle ja pugēs alla laewaruumi ja igatsēs ning ootas sääl oma surma.

Laewamehed wõtšiwad selle pääle nõuiks Tiiruse jõita, kuna häkisti tuul wastu löi ning mere mühama ja laenetama ajas, nii et nad weel häda waewaga Mitilene sadamasse saiwad. Kõik laewamehed oliwad selle imeiku ärapäästmise eest Jumala wastu südamest tänulikud; kuna Apollonius küsis, mis röömuhääled ja helinad need pidiwad olema, mis tema kõrwu kostšiwad. Temale wastati: „Röömusta ennaft meiega ühes, oh walitseja, meie pühitseme täna Neptuni püha.“ — Apollonius ütles õhates: „Jah, kõigil on täna röömus meel, aga mitte minul, kellelt jumalad kõik on riisunud, mis temal armas ja kallid oli!“ — Selle järele lastis ta kapteni oma juurde kutsuda ning käskis kümme kuldtiikki oma meestele ära jagada, nii et nad tema kõišiduse üle ei wõiks nuriseda, teda ennaft ei käskinud ta aga kellegil tülitama tulla ja kes seda siisgi pidi julgema ette wõtta, selle luud kondid lubas ta pehmetš taguda. Wiehed oliwad selle kingituse üle ütlemata röömsad, kuna üksnes see aga neid kurwastas, et nende walitseja nendega ühes röömus ei olnud.

Et Apolloniuse laew säälsjete laewade hulgaft see kõige uhkem ja toredam oli, ning ka laewamehed palju paremini riides käisjwad, siis ei olnud seda mitte sugugi imeks panna, et kõik linna inimesed tema laewa ja laewamehi waatamas käisjwad. Ka säälse kuninga Antenagorase kõrwtungis see jutt, milleks ka temagi sadamasse jalutama läks, et uhket laewa näha saaks ja kas ka kõik tõsi pidi olema, mis rahwas rääkisjwad. Ta jõudis ka peagi laewa juurde, mida ta tõega wäga uhke ja toreda leidisj olewat. Ta kiitis uhke laewa kaunist ehitust. Laewamehed, seda kuuldes, palusjwad teda laewa pääle tulla ja ka seesjtpidist ehitust üle waadata; ta auustas laewamehi rikkade kingitustega, kuna ta ära minnes küsis, kes selle laewa peremees olla? Kapten wastas: „Meie peremees on all laewa ruumis ja leinab kõige suurema kurwastusjega oma naist, keda ta mere pääl surma läbi kaotas, kuna selle wahel ajal ka tema ainukene tütar maal ära suri.“

Atenagoras ütles selle pääle ühele madrusjle: „Ma annan sulle kaks kuldtükki, kui ja oma walitseja juurde lähed ja teda palud ülesse tulla, wõeldes: Atenagoras, selle maa ja linna kuningas, palub selle laewa walitsejat oma juurde ülesse

laewa laele tulla.“ Madrus ütles selle pääle kuningale, et ta mingi hinna eest alla ei wõi minna, sest et ta on ähwardanud iga ühe kondid peeneks teha, kes tema juurde peaks minema ja tema ei tahta just oma kontidest ilma jääda. — Atenagoras ütles seda kuuldes: „Mõh, siis lähen ma ise alla tema juurde, sest seda käsku on ta teile andnud, aga mitte mulle, kui teise riigi alamaale ja päälegi weel kuningale. Kuda on aga ta nimi?“ — „Apollonius,“ vastas kapten. — Kui Atenagoras seda nime kuulis, ütles ta isenehes: „Ka Tarsia isa nimi on Apollonius!“ — Selle pääle palus ta enmast alla laewaruumi juhutada. Kui ta alla pimedasse ja musta laewaruumi oli jõudnud, nägi ta ehmatades ühte kolkunud inimese kaju oma ees maas lamawat, kellele ta tasase häälega ütles: „Ma teretan sind, auuwäärt Apollonius!“ — Apollonius arwas, et see pääle tükkija keegi tema laewameestest pidi olema, selle pärast tõstis ta wihaga oma pääd ja pidi juba käratsema hakkama, kuna ta oma ees aga ühte hoopis wõõrast ja tundmata meest filmitjes.

Atenagoras ütles: „Ma tean ja näen seda selgesti, et sa minu, kui ühe wõõra inimese siia

ilmumist imestled. Mina olen siit maa walitseja, nimega Atenagoras, ja tuliu juhtumise kombel ja inimeste jutu järele sinu laewa pääle, kus ma ka sinu kurba õnnetust kuulda sain, mis aga sinu kasuks saab olema, sest et Jumal sind kõige suuremast kurbtusest kõige suurema õnne sisse tahab tõsta, nii pea kui ja siit pimedast laewaruumist päikese walgusele tuled.“ — Apollonius tõstis uuesti oma pääd ning ütles: „Kes ja, oh wõõras mees, ka iganes oled, jäta mind rahule ja ära piina mind oma meelitustega. Ma ei ole mitte wäärt et ma elan, selle pärast ei katju ma ka enam einetgi enne surma, mis mu waewa pea lõpetama saab, sest et mu maapäälne elu mulle enam midagi wäärt ei ole. Selle pääle läks kuningas kurwa meelega Apolloniuse juurest ära, kuna ta laewameestele ütles, et ka temagi nõuu selles tükkis asjata on, et Apolloniust rõõmsamale tujule saata. — Dmetigi tuli temale üks iseäralik mõtte päha, mida ta ka oma saatjatele awaldas: „Minge selle wa' patruorja ja inimeste kaupleja juurde ning öelge temale, et ta Tarfia minu juurde saadab.“ — Kui wana ihnus seda kuulda sai, oli ta muidugi sellega kõhe ühes nõuus

ja saatis Tarsia Apolloniuse laewa pääle, nagu kuningas käsfinud.

Ka kuningas oli laewa pääle tulnud, kus ta Tarsiat palus, oma mängu ja lauluga Apolloniust päewawalgele meelitada, kes oma surnud naese ja ainuma tütre järele leinab ja wandunud on, et ta enam sööma ega jooma tilkagi oma suhu ei wõta ega ka päewawalgele ei tule. „Tõuad ja tema mõtteid muuta, nii et ta jälle röömsamaks saab ja üles tuleb ning sööb ja joob, siis annan ma sulle nii palju kulda ja hõbedat, et sa ennaft wõid priiks osta,“ lõpetas kuningas oma seletust. — Tarsia läks julgesti ja hää meelega alla pimedasse laewaruumi, kus Apolloniuse teda tuhvide filmadega filmitsees. Ta teretas wõõraft tundmata meest lahke tasase häälega, mis kui hõbekelluke Apolloniuse kõrwu kostis, kuna Tarsia edasi kõneles, et ta mitte üks kõlwatu häbi-elu elaja naesterahwas ei ole, waid puhas neitfi kuninglikust sugust, kes juba oma auu kõige suuremate hädaohtudega wõideldes on pidanud alal hoidma, kuna temal isa ega ema, ei wenda ega sugulasi ei ole, nii et ta kõigist siin maa pääl on maha jäetud, „aga Jumal ei jäta meid ilmašgi maha.“ — Ta istus jelle järele Apollo-

niuse kõrvale maha ja katsus teda oma laulu ja mänguga lahutada; Apollonius tõusis ülesse, waatas tema otsa ning kuulas waitolles tüki aega tema laulu ja mängu päält, selle juures tungis sügaw õhkamine tema rinnust kuuldawale. Ta tänas Darsiat laulu ja mängu eest ning kinkis hulga kulda, kuna ta tungiwalt palus, et ta nüüd peaks ära minema ja teda üksi jätma oma mure ja kurbtuse kätte, sest et teda üksigi maapäälne wägi enam ei jõudwat trööstida. — Darsia läks kurwa meelega Atenagorase juurde ja ütles, et ta Apolloniuse mõtteid ei suutwat teisale käämata; see aga ajas paluwalt ja tungiwalt pääle, et ta weel kord oma wiimist jõudu katsuks kokku wõtta, et ehk kudagi wõimalik oleks Apolloniust päewawalgele meelitada, mida Darsia ka wiimati täitis.

Uuesti läks ta ja istus Apolloniuse kõrvale, öeldes: „Kui sa, oh herra, tõega oma kuusaka ja pöörase mõtte pääle kindlaks jäed ning enne surma siit mustast ja pimedast urkast enam wälja ei tule, siis luba mulle sedagi, et ma sulle mõistatusi wõin üles anda, mida sa pead ära seletama, kuna sina jälle mulle oma mõistatusi wõid üles anda. Saad sa aga kõik minu mõistatused üles,

siis lähen ma kōhe sinu juurest ära, ega tülitata sind mitte enam.“ — Apollonius vastas: „Ehk mul küll säherduse narri tembu pääle mitte sugugi lusti ei ole, siisgi tahan ma sinu soovi täita, nii et ma ometi ükskord sinust rahu saaks. Käägi siis ruttu oma mõistatused ära.“

Selle pääle pani Tarsia Apolloniusele kõige keerulisemad küsimused ja ülesarvamised ette, mis ta aga ial võis, kuna Apollonius kõik küsimised välja artvas, nii et Tarsia midagi enam ei mõistnud üles anda ega küsida, vaid hakkas tema kaela ümbert finni võlde: „Miks pärast kirmastad sa mind oma kangekaelusega ja otsid omale ise surma! Kuule mind, kui ma sind alandlikult palun! Tea, et see ülekohus ja patt on, et inimene ise meelelega enesele surma otsib. Kui sul naese järele tahju on, siis võib teda Jumal sulle jälle tagasi anda ja kui sa oma tüdart leinad, siis mõtle selle pääle, ehk on ta aga veel elus ning päälegi veel priiske ja terve!“ — Nende sõnadega tahtis ta teda üles tõusta aidata. Apollonius sai aga väga vihaseks ning tõukas teda jalaga enesest eemale. Dru Tarsia kukkus maha ja wigastas oma silmnägu nii, et veri mööda palet maha nirises,

mille pääle ta walu ja ehmatuse pärast haledasti nutma hakkas, kuna ta kaebliku häälega oma kurwa elu üle kaebas:

„Oh kõrged taewawäed! kas peab mu wi-
lets maapäalne elu siis aina täis kurbtust ja
hädaohtu olema, et kuhu ma lähen ehk oma ja-
lad panen, et jääb mind siis aina õnnetus wa-
ritseb? Taewa saatusel pidin ma kiikawa laewa
pääle sündima, mis ka mu ema elu maksis. Teie
ei soovimud ka tema wiimsele põrmule maamul-
las hingamist, waid lasksite teda laenete hooles.
Mind õnnetumat pidi just mu isa selle truudu-
seta Strangulio ja tema õela ja tigeda naese
Dionisia kätte kaswatada uskuma, kes minu eest
hoolitsemise asemel mind tahtsiwad ära hukata
lasta. Mererööwliste wahete tulemisega läks küll
mõrtsuka-töö tühja, kuna nad aga mind siia tõiwad
ja patumaja pidajale ära müüsiwad. Oh! kas
peaksin ma oma isa Apolloniust weel omas elus
ford lihafilmsga näha saama?“

Hädasti oli Apollonius neid sõnu kuulnud,
siis kisendas ta meele ärakeitwa rõõmu-
kisaga:
„Kõige armulisem wägew Jumal! Kes ja üle
kõige oled ning kõik tead, mis taewa kõrgustes

ehk põrgu sügavustes on! Ma alandan ka ennast sinu püha tahtmistele ja seadmistele alla, sest ja ilmutad mis salajas on ja annad mulle uut elulootust!" Nende sõnadega langes ta põlvili, kuna ta Tarsiat oma rinna vastu surus, mille peale ta walju häälega hüüdis: „Oh tulge siia minu sõbrad ja laewamehed ning tehke minu piinale ots peäle.“ — Kõik tormasivad alla laewaruumi, et waadata, mis see kõik pidi tähendama; nende hulgas astus ka kuningas alla laewaruumi. Nende imekspanemine ei olnud aga mitte väike, kui nad Apolloniust ja Tarsiat ühe teise rinna najal rippuwat nägivad, kuna nad Apolloniuse poolikuteft sõnadest aga seda aru saiwad, et isa tütre ja tütar isa oliwad üles leidnud.

Kui esimene rõõmu-tuhing mööda oli, jutustasivad nad üks teisele kõigi päältwaatajate kuuldes, mis nad wahel ajal kannatanud, kuna Apollonius seda põhjani järele päris, kuida tema selle patumaja pidaja juurde õieti oli saanud, mille peale ta Strangulio ja selle hõela ning kurja naese peäle ütlemata wihaseks sai, kuna ta nüüd alt ülesse tuli, ennast jälle kuninglikult riidesse pani ja rõõmsatega rõõmus oli.

Kuningas Atenagoras aga hakkas juba kartma, et Apollonius oma tütarit mõnele teisele ehk võiks abikaasaks anda; selle pärast katsus ta selleks kohe parajat ja sündsat filmapilku oma kasuks tarvitada, mis praegu väga kohalik oli. Ta langes Tarsia ja selle isa ette põlvili ning palus Tarsiat omale abikaasaks, mille vastu neil midagi ütlemist ei olnud, sest et nad tema läbi ju olivad ühte teist leidnud; kuna aga ka kuningas Apollonius oma wande pääle mõtles, et ta enne oma habet ega juukseid ei lubanud lõigata, kuni ta tütar kihlatud on.

Selle pääle läks kuningas Atenagoras linna nõukogu majasse ning kutsus kõik tähtsamad ülemad oma juurde, kellega ta järgmiselt kõneles: „Üks väga paha asi on meie linnas juhtunud ette tulema, mis meile suurt häbi ja ka hädaohtu ähwardab tuua, kui meie seda aegsasti oma kaelast ära ei saada. Teie teate ja olete wiist kõik juba sellest uhkest laewast kuulnud ja seda wiist ka oma filmadega näinudgi. Tema pääl wiibib praegu Tiiruse kuningas Apollonius ja ähwardab suure sõjawäega meie kaela tulla, kui meie seda kurjategijat mitte rängasti ei karista, kes tema tütarit julges wägise oma häbi-

majasje minna sundida, kust ta aga oma waga meele läbi wõis päästa. Nutake selle pärast häbemata inimesesoo teotajale seda rängasti kätte maksma, mis see ammuigi juba tuhanda wõrdselt on ära teeninud, sest muidu on meil Apolloniuse poolt werist kättemaksmist oodata.“

Nende sõnade järele saiwad kõik täis tulist wiha, ning peagi tormas kätseja rahwahulk hinge hukkasaatja patumaja poole, millest nad peagi wana patusobitajaga wälja ilmusiwad ja eneste kestel kõwasti kinni köidetud kurjategija suure turuplatši poole wedasiwad, kus juba kõik-sugu inimeste käed töös oliwad, et hagu, puid ja põhku kokku tasfida, wana patumaja ülema soojendamise tarwis, kelle üle ühegilgi inimesel kahetsemist ei olnud. Suure hõiskamisega wedas rahwa hulk kurjategija pruuriida otsa, kus ta hulgudes oma kurja elu lõpetas.

Pääle selle ilmus ka kuningas Apollonius oma tütar kae kõrwal turuplatši pääle, kui rahwas just ka patumaja ülewaatajat tahtis ära hukata, mida aga Apollonius sündida ei lastnud, sest et ta tema tütre auu oli aidanud hoida; päälegi sai hingemüüja suur warandus temale kingitud,

kuna ta töötama pidi, et ta selle patumaja suutumaks ära kaotab.

Mõni päew pärast jeda pühitjes Apollonius oma tütre pulmi, keda ta kuninga Atenagorasele abikaasaks oli lubanud, kuna kõik rahvas selle üle ütlemata rõõmus oli. — Apollonius aga võttis nüüd nõuiks omaale maale tagasi minna, kuna ta Tarsusest läbi tahtis purjetada. Ta oli juba selle tee pääl, kui temale üks ingel ennast unes näitas, kes teda käskis Ewesusest oma tütre ja wäimehega läbi minna, ning Diana templis walju häälega preestrinnale oma kurbtuşi, wiletsuşi ja ka rõõmu üles tunnistada, enne kui ta Tarsuse lähed oma tütre mõrtsukaid karistama. Kui Apollonius sinna oli jõudnud siis astus ta ka kohe templisse ning jutustas walju häälega preestrinnale oma häda, wiletsuşi ja ka nüüdist tütre leidmise rõõmu, kuna ta rikkaid kingituşi altari pääle pani.

Apolloniuse endine abikaasa — sest tema see preestrinna oligi — oli ennast kuninglikusse ehtesse pannud, sest et ta Apolloniuse kohe ära oli tundnud, kui see templisse astus. Ta läks rahwa hulga saadetusel kuningale wastu, sest et kõik ini-

mesed teda armastasiwad ja auustasiwad. Kui Apollonius oma tütre ja wäimehega preestrinnat oma poole nägivad tulewat, heitsiwad nad põlwili, sest et ta wäga ilus oli, mis neid püha auufartusega täitis, sest nad mõtlesiwad, et isegi jumalanna Diana sellest tema preestrinnast ilusam ei wõi olla. Walju häälega kõneles Apollonius oma kurwa elulugu, kuna preestrinna kõigest kehast wärises, sest et ta ennast enam ei jõudnud pidada, waid langes waitse kiljatamisega oma jälle leitud mehe rinna najale. Apollonius tahis teda juba enesest eemale tõugata, kuna naesterahwas lufsuwa häälega järgmisi sõnu waewalt wõis öelda: „Mina olen sinu õnnetu abikaasa, keda sa, ilma et sa seda oleksid wõinud aimatagi, elawalt puusjärgiga merelaenete hooles andsid. Sina oled minu abikaasa, see endine merehädaline kuningas Apollonius! Oh üttele siis ka, kus on minu kallid walulaps ja tütrekene, kelle pärast ma nii palju aastaid olen pidanud südamerwalu ja hingepiina kannatama?“

Apollonius näitas käega Tarfia poole, ning ütles märjade filmadega: „Sääl on meie armas laps, kelle pärast meie nii palju filmawee pisa-raid oleme pidanud walama ja mis minule ko-

guni kurvasid tundisid walmistas, aga ka meie armas tütar on pidanud palju mure ja kurvas-
tuse tunda maitsta saama, enne kui tema piina-
elu rõõmuks muutis."

Selle pääle jutustas Tarsia filmaweega oma kuninglikule emale, kuida teda oli tahetud ära tappa, mis aga selle läbi oli takistatud saanud, et mererööwliid wahetele juhtusiwad tulema, kus temale aga uus piin osaks sai kurja patumaja pidaja juures, millest teda aga palwe wägi ja usk ning lootus Sumala oma Õnnistegija pääle wälja aitas.

Pea teadsiwad ka fogu linna rahwas, et Tiiruse kuningas Apollonius Sumala imeliku saatmise ja ingli juhutamise läbi oma armsa abikaasa templist oli leidnud, mille üle rahwas ütlemata rõõmus oli, sest et nad teda üliwäga armastasiwad ja temale kõige suuremat õnne soovisiwad.

Kui nad jäält ära hakkasiwad minema, siis saatis fogu linna rahwas neid nutuga laewa pääle, sest et neil ütlemata kahju oli oma armsast preestrinnast lahkuda, mis aga sugugi teifiti ei läinud, kuna nad aga ühel hoobil rõõmsad oliwad, et ta oma abikaasa ja tütre jälle ülesse

oli leidnud. Waljude hõiskamiste ja õnnepoovitustega jättis linna rahwas neid jumalaga, mis pääle Apollonius omaksetega Antiohia purjetas, mille walitsuse ta ajutiseks oma wäimehe kätte andis, kuna ta ise Tarsuse läks, et säääl Stranguliot ja tema õelat naist karistada.

Selle pääle wõttis ta hulga sõjamehi kaasa ning jõudis pea õnnelikult Tarsuse linna, kus ta ka kohe Strangulio ja Dionisja kinni lastis wõtta, mis pääle ta kõik Tarsuse rahwa kofku lastis kutsjuda, ning nende wastu rääkis ta:

„Armsad Tarsuse mehed ning naesed, suured ja wäikesed! Kas on teie seas keegi, kellele Tiruse kuningas Apollonius midagi ülekohtu ehk kurja on teinud?“ — Kõik rahwas kostis selle pääle kui ühest suust: „Kõige auulisem kuningas ja isa! Sa oled meie surma suust päästja ja ülespidaja, sina ei ole ühelegi paha teinud, waid meid kaitshnud, sinu eest oleme meie walmis kas wõi surma minema.“ — Selle pääle wastas Apollonius: „Kuulge ja mõistke siis ise kohtu, mis sõherdused inimesed wäärt on, kes hääd kurjaga tajuwad: Ma usaldasin oma kõige kallima maapäälse waranduse, see on oma ainja tütrekese, kui

ma tema ema surnuks arwajin ja laenete hoo-
leks andsin, kahe siit linna inimese kätte kaswa-
tada, kelle nimed Strangulio ja tema naene Dio-
nifias on. Nüüd ei anna nad aga minu tütart
mulle mitte enam tagasi."

Selle pääle ütles ülekohtune naene trotsiwalt:
„Kõrgesti auustatud herra, ja oled ju ise tema
hauda ja mälestuse=sammaft näinud, kuhu meie
teda matfime ja weel toreda mälestuse=sambagi
haua pääle panime?"

Apollonius aga andis Tarsiale salaja märku,
kes selle pärast isaga ühes oli tulnud, et nad siis
midagi salata ei wõiks.

Apollonius tõstis näokatte Tarsia filmnäo
päält ülesse, kuna ta müristawa häälega ütles:
„Dionifias, ehmata ja wäriſe! Tarsia on surma-
riigist sinu kurjatööd tulnud ülesandma, kuna ja
ſeda arwasiid kätte alla jäewat, mis Jumal aga
walge ette on toonud, nii et üksigi asi karista-
mata ei jae." — Ülekohtune naene ehmatas ſeda
kuuldes ja nähes ning wabises kõigest kehast, kuna
ta ſõnagi wastada ei ſaanud; Tarsuse rahwas
oli aga rõõmus, et kurjus ilmſile oli tulnud.

Tarfia lastis selle pääle endise pärisorja Teowiluse oma ette tuua ning nõudis sellelt tungiwalt, et ta tõtt pidi tunnistama, kes teda tema mõrtsukaks oli palganud. Teowilus tunnistas, et Dionisias teda selleks oli sundinud, mis pääle rahwas teda tema mehega linna wärawa taha wedas ja siis kiwidega furnuks wiskas. Nad tahtsiwad ka Teowilust kiwidega furnuks wisata, mida aga Tarfia ei lubanud, sest et ta temale weel aega oli andnud palwet teha, misga ta mereröowlite läbi surmast oli päästetud saanud; ka oma mõrtsukate tütre päästis ta surma suust.

Apollonius wiibis weel tükk aega Tarfuses; siis läks ta Pentapolisse, kus weel oma kuninglikku äia elujalt näha sai, kelle rööm ka ütlemata suur oli oma lapsi ja lapselast nähes; mille eest nad kõik südamest Isjandat kiitsiwad ja tänasiwad. Ta wana meheke ei saanud seda röömu aga mitte enam kaua maitsta, sest et surmaingel teda ühte teisi riiki kutsus, kuna ta oma maapäälse riigi oma tütrele ja Apolloniusesele pärida jättis, kuna nad kibedaid filmawee pisa-raid walasiwad ja teda kaua taga leinasiwad.

Ühel päewal, kui Apollonius mere kaldal jalutas, nägi ta seda waejt kalameest, kes teda

oma wiltsate hilpudega oli katnud ning söötnud ja jootnud. Ta käskis teda oma teenridel lossi tuua. Waene kalamees arwas, et ta elu ots käes on, sest miks talutati teda muidu kuninga juurde. Kui ta Apolloniuse ette wiidi, siis ütles see naeratades: „Waatke, kus mu esimene õnnetee juhataja on, kelle läbi ma omale armja abikaasa ning hiljem ka uue isamaa leidsin.“ Selle pääle ütles ta kohkunud kalamehele sõbralikult: „Mina olen Tiiruse kuningas Apollonius, kellele ja poole omast kuuest andsid; nüüd jagan ka mina oma kuube sinuga, nii kui ja mind ennast meeles pidada käsksid, kui minu käsi peaks paremini käima.“ Selle pääle lastis ta temale ilusad riided selga panna ning andis talle lossis hää koha, uii et ta alati kuninga lähikorras kuni oma surmani oli. Ka wana auus Hellanikus sai selle eest kuninglikult tasutud, et ta Apolloniust Antiohia kuningas eest oli hoiatanud, kui see teda tahtis hukka saata.

Apolloniuse ja tema armja abikaasa edespidine abielu oli üliõnnelik, nii et nende rõõmuist elu üksigi mure ega waew enam ei rõhunud. Jumal kinkis neile weel ka ühe poja, kes pärast nende surma riigi pärijaks jäi.

Wana kuningas Apollonius nägi weel oma lapse=lapsi ning lahkus oma seitsmekümneneljandamas eluaastas waikselt siit maailmast, kus juures tema leinajad lapsed armastusega tema filmad kinni waotasiwad.

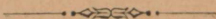
Apolloniuse elulugu on ta ise kahesse raamatusse kirjutanud, millest ta ühe Ewesuse tempelisse ja teise kuninglikusse raamatu=kogusse hoida andis, mille järele see jutt ka kirjutatud on.



Raamatukauplejate **D. ja B. Koor**'i ksilul
ilmunud

uued raamatud:

- 1) **Ustlik sureja**, kus haigete ja surejate palwed ja õhkamised. See surnute puusärki panemise juures lugeda ja laulda. Hind 20 kop.
- 2) **Ustlike röömu-kannel**. 34 uut waimulikku laulu: hommiku, õhtu, surma, sööma ja pulma laulud. Hind 13 kop.
- 3) **Tartu ja Wõru A-B-D** ehk **Laste Lu- gemise- raamat**, täieliste päatükide ja hulga piltidega, kauni ilusa punase kulega. Hind 10 kop.
- 4) **Wüst Apollonius**, Tiiruse, Sidoni ja Anti- ohia kuningas. Täielik jutustus **Eduard von Bülowi** järele. Hind 15 kop.
- 5) **Uaste Jõulu-kannel**, 20 uut kõige armsamat Jõulu-laulu. Hind 5 kop.



P. Tätte kuful ilmunud

raamatud:

- 1) Tasku-palweraamat, kus iga hom-
miku ja õhtu, sööma ja kõige suurte
pühade laulud ja palwed on ülesse
pandud. Hind 5 kop.
- 2) Igawene ehk suremata Inuit Ahaswe-
rus. Hind 6 kop.





Sind 15 foy